

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення сто тридцять третьої
сесії Березанської міської ради
восьмого скликання
25.08.2026 № 140

ПРОГРАМА
РЕГУЛЮВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН
НА ТЕРИТОРІЇ БЕРЕЗАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НА 2026 РІК

Березань
2026

Розділ І. Загальна характеристика Програми

1.	Учасники Програми (співвиконавці)	Виконавчий комітет Березанської міської ради, фінансове управління Березанської міської ради, КП „Березанський комбінат комунальних підприємств Виконавчого комітету Березанської міської ради“
2.	Ініціатор розроблення Програми	КП „Березанський комбінат комунальних підприємств Виконавчого комітету Березанської міської ради“
3.	Розробник Програми	Відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Виконавчого комітету Березанської міської ради
4.	Відповідальні виконавці	Виконавчий комітет Березанської міської ради, КП „Березанський комбінат комунальних підприємств Виконавчого комітету Березанської міської ради“
5.	Термін реалізації Програми	2026 рік
6.	Бюджет який приймає участь у виконанні Програми:	Місцевий бюджет
7.	Обсяг кошторисних призначень для реалізації Програми:	99 000 грн
8.	Основні джерела фінансування	Фінансування здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, та інших джерел, не заборонених законодавством

Розділ 2. Загальні положення Програми

Поняття та терміни:

безпритульні тварини - домашні собаки та коти, незалежно від породи та призначення (у тому числі собаки, що мають ошейник з особистим номерним знаком і намордник), які знаходяться без власника та не на прив'язі на вулицях, площах, ринках, у скверах, садах, на бульварах, пляжах, у громадському транспорті та інших громадських місцях;

відчуження тварини - передача права власності на тварину юридичним чи фізичним особам у спосіб, що не заборонений чинним законодавством;

власник собаки чи kota - юридична або фізична особа, яка здійснює догляд за твариною, що належить їй на праві власності або на інших підставах, які не суперечать законодавству України;

домашні собаки та коти - тварини, які утримуються власниками як домашні улюбленці, компаньйони-помічники (поводирі незрячих, охоронці житла та іншого майна тощо), на об'єктах комерційного використання, що знаходяться під контролем (наглядом) власника, членів його сім'ї або уповноваженої власником особи;

ідентифікація тварин - процес з ототожнювання тварини шляхом присвоєння їй унікального ідентифікаційного номера із використанням візуальних ідентифікацій (особистий номер, тавро, кліпса тощо);

реєстрація домашніх тварин - система обліку тварин, яку здійснює ветеринарна служба, приватні ветеринарні лікарі, кінологічні клуби та притулки для тварин шляхом присвоєння тварині індивідуального номера та внесення відповідної інформації до єдиного реєстру домашніх тварин;

агресивні тварини - тварини, які вже проявили неспровоковану агресію до людей і тварин;

тимчасова ізоляція (карантинування) тварин - тимчасове перебування тварин у пунктах перетримки та притулках (міні притулках) для утримання тварин до вирішення питань, пов'язаних з їх подальшим утриманням.

Програма розроблена відповідно до законів України „Про захист тварин від жорстокого поводження“, „Про охорону навколишнього природного середовища“, „Про місцеве самоврядування в Україні“, „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення“, „Про захист населення від інфекційних хвороб“, „Про благоустрій населених пунктів“ та інших нормативно – правових актів.

Необхідність розроблення Програми викликана значною кількістю безпритульних тварин у на території Березанської територіальної громади, що в свою чергу приводить до погіршення санітарно-епідеміологічного стану, появи загрози життю та здоров'ю громадян, розповсюдження хвороб, порушення власниками тварин умов їх утримання, жорстокого поводження з ними, а також до загибелі самих тварин. Програма спрямована на зменшення чисельності безпритульних тварин гуманними методами та на роботу з населенням по впровадженню в суспільну свідомість стандартів гуманного поводження з тваринами.

Підприємства, установи, організації, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які утримують тварин для охорони об'єктів чи територій, є власниками тварин і зобов'язані суворо дотримуватись санітарно-гігієнічних норм і правил їх утримання при умові обов'язкового забезпечення безпеки людей. Відповідальність за заподіяння шкоди твариною людині лягає на керівника підприємства, установи, організації, на фізичну особу – суб'єкта підприємницької діяльності, які утримують тварин для охорони об'єктів чи територій.

Програма розрахована на 1 рік.

Розділ 3. Мета, завдання та заходи Програми

Метою Програми є:

Ситуація з значною кількістю безпритульних тварин, яка протягом попередніх років і до теперішнього часу має місце на території Березанської територіальної громади, приводить до, погіршення санітарно-епідеміологічного стану, нападів безпритульних тварин на громадян. Крім цього, безпритульні тварини отримують травмування при дорожньо-транспортних пригодах, хворіють різноманітними захворюваннями, мають місце випадки жорстокого поводження з тваринами.

Дана Програма передбачає регулювання чисельності безпритульних тварин виключно на підставі вимог Закону України „Про захист тварин від жорстокого поводження“.

На даний час існують методи впливу на зменшення чисельності безпритульних тварин з врахуванням вимог діючого в Україні законодавства:

вилов з поверненням до ареалу колишнього перебування - метод вилову стерилізації-повернення (далі - метод ВСП);

безповоротний вилов - вилов безпритульних тварин з їх місця проживання з подальшим розміщенням в притулок, де їм на протязі певного часу підшукують господарів, а до не прилаштованих тварин, застосовують евтаназію (у випадках якщо собака хворіє не виліковою хворобою), або пожиттєве утримання тварин;

комплексна методика — одночасне впровадження декількох з перерахованих методів, часто супроводжується застосуванням превентивних заходів щодо запобігання поповнення чисельності безпритульних тварин.

На території Березанської територіальної громади застосовується комплексна методика впливу на зменшення чисельності безпритульних тварин. За бажанням власника тварини або особи, що виявила бажання утримувати тварину, проводиться біостерилізація тварини.

Умертвіння тварин проводиться виключно відповідно до вимог Закону України „Про захист тварин від жорстокого поводження“.

Утилізація, кремація чи поховання трупів тварин повинні проводитись у місцях, спеціально відведених для цього.

Змістом Програми є здійснення комплексу управлінських і правових заходів, направлених на зниження чисельності безпритульних тварин на території Березанської територіальної громади, а саме:

організація відлову безпритульних тварин гуманними методами;

проведення ветеринарних заходів (вакцинація, дегельмінтизація, біостерилізація тощо) безпритульних тварин, що були виловлені;

повернення тварин власникам та передача особам, які виявили бажання їх утримувати;

активна робота з населенням по впровадженню в суспільну свідомість стандартів гуманного поводження з тваринами і необхідності їх стерилізації; постійне проведення заходів з пошуку господаря; ведення моніторингу кількості домашніх і безпритульних собак і котів; взаємодія з волонтерами, благодійними та кінологічними організаціями тощо, які діють на території України; евтаназія.

3.1. Відловлювання безпритульних тварин

Відловлювання безпритульних тварин здійснюється громадською організацією (комунальним підприємством) згідно із санітарними нормами та чинним законодавством. Позапланово можуть бути відловлені лише агресивні, травмовані та хворі тварини, що потребують ветеринарної допомоги або ізоляції.

Відловлюванню підлягають безпритульні тварини. Собаки, за винятком залишених власниками на прив'язі, незалежно від породи, належності та призначення, в тому числі й ті, що мають нашийники з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у скверах, парках, садах, на бульварах, пляжах, у громадському транспорті, дворах та інших громадських місцях, вважаються безпритульними і підлягають відловлюванню.

Не підлягають відловлюванню тварини, які раніше були простерилізовані і повернуті до попереднього ареалу перебування та візуально ідентифіковані.

Місце випуску кожної окремої тварини після її стерилізації визначається виключно відповідно до протоколу відлову та картки реєстрації тварини, що перебуває під опікою.

У разі шкоди, заподіяної особі внаслідок агресивної або непередбаченої дії тварини, відловлювання тварин здійснюється за заявками осіб до громадської організації (комунального підприємства).

Відловлювання тварин може здійснюватися тільки персоналом, який має відповідну кваліфікацію і допуск, будь-якими нижченаведеними незабороненими засобами і методами, з дотриманням принципів моралі і виключаючи жорстоке поводження з тваринами, а саме:

1) медикаментозний – введення до організму тварини спеціальних лікарських засобів (снотворного, транквілізаторного), що забезпечують знеухомлення тварини. Для цієї мети використовують приманки, шприци спеціальної конструкції;

2) механічний – вилов тварин за допомогою спеціальних механічних пристосувань (згідно з чинним законодавством) або руками (тільки тварин, які визнані потенційно безпечними);

3) комбінований – із застосуванням медикаментозного та механічного способів відловлювання.

Відловлені тварини транспортуються до місць утримання спеціально обладнаними автомобілями групою або індивідуально в клітках.

3.2. Карантинування відловлених тварин

Відловлені тварини підлягають карантинуванню протягом 10 днів на карантинному майданчику.

Під час карантинування тварини повинні утримуватися індивідуально в спеціально обладнаних вольєрах із забезпеченням повної ізоляції.

Тваринам під час карантинування повинні бути забезпечені необхідні біологічні, видові та індивідуальні потреби. Забороняється жорстоко поводитися з тваринами.

3.3. Стерилізація, вакцинація та профілактичні обробки безпритульних тварин

Безпритульна тварина, що перебуває під опікою, підлягає обов'язковій стерилізації та вакцинації від інфекційних захворювань.

Ветеринарні процедури з тваринами, які можуть заподіяти їм біль, повинні проводитися в умовах знеболювання, за винятком тих процедур, які відповідно до ветеринарних правил виконуються без анестезії.

Після стерилізації тварина повинна забезпечуватися післяопераційним утриманням в установі ветеринарної медицини або притулку протягом терміну, що встановлений ветеринарним лікарем.

Стерилізація з післяопераційним утриманням, вакцинація та профілактичні обробки безпритульних тварин проводимуться на базі громадської організації (комунального підприємства) та в установах ветеринарної медицини (за згодою).

Після стерилізації та утримання тварини підлягають ідентифікації і можуть бути передані власнику, опікуну або повернуті до місця відлову. Винятком є тварини, які були вилучені у громадян за рішенням суду, – такі тварини можуть бути передані тільки іншим власникам.

Для вирішення питання подальшого влаштування тварин під час їх утримання інформація про них подається до засобів масової інформації та громадських організацій, які опікуються долею безпритульних тварин.

Евтаназія безпритульної тварини проводиться в установах ветеринарної медицини або в притулках виключно в разі травми або хвороби, що несумісні з життям, та в разі агресивності, що не підлягає корекції.

Рішення про необхідність евтаназії безпритульної тварини приймає спеціальна комісія, до складу якої обов'язково входять представники громадських організацій (за згодою) та опікун (за наявності).

Представники громадських організацій включаються до складу спеціальної комісії згідно з чинним законодавством. Кожна громадська організація, яка зареєстрована на території займається діяльністю, пов'язаною з екологією, має право на представництво в комісії.

Порядок роботи комісії визначається керівником громадської організації (комунального підприємства).

Забороняються негуманні методи евтаназії тварин. Приміщення, в якому проводиться евтаназія, повинно бути відокремлене від приміщення, в якому утримуються тварини, і повинно бути укомплектоване термічною установкою.

3.4. Супровід безпритульних тварин

Супровід безпритульних тварини проводиться опікунами цих тварин за активної підтримки громадських організацій. Транспортування тварин необхідно здійснювати спеціально обладнаним автомобілем, який повинен бути укомплектований набором переносних кліток для тварин, природною вентиляцією, набором відповідного спецобладнання та забезпечувати безпеку, захист тварин від погодних умов.

Після стерилізації тварини повертаються до ареалу колишнього перебування під опіку фізичної чи юридичної особи.

Для впорядкування оперативної роботи з безпритульними тваринами, а також для інших цілей створюється база даних їх опікунів, яку вестиме громадська організація (комунальне підприємство).

Опікуном тварини може бути юридична або повнолітня фізична особа, яка належним чином зареєстрована в Єдиному реєстрі опікунів безпритульних тварин і отримала посвідчення опікуна.

Правовою підставою для здійснення опіки над безпритульною твариною є Закон України „Про захист тварин від жорсткого поводження“ та статті 180, 340, 341 Цивільного кодексу України.

До обов’язків опікунів безпритульних тварин входить:

забезпечення догляду за безпритульними тваринами, що перебувають під їх опікою, з урахуванням їхніх біологічних, видових та індивідуальних потреб і особливостей;

повідомлення громадської організації (комунального підприємства) про випадки захворювання опікуваних тварин, а також повідомлення місцевих установ санітарно-епідеміологічної та/або ветеринарної служб про випадки укусів або травмування людей цією твариною;

гуманне поводження з безпритульними тваринами і повідомлення правоохоронних органів про випадки жорстокого поводження з тваринами, а громадської організації (комунального підприємства) – в разі загибелі або зникнення опікуваної тварини.

Реалізація Програми повинна здійснюватися гуманними методами, виключаючи жорстоке поводження з тваринами, відповідно до чинного законодавства України.

Громадські та благодійні організації, метою діяльності яких є захист тварин від жорстокого поводження:

можуть створювати притулки для безпритульних тварин та організовують їх роботу;

проводять роботу з пошуку господарів та осіб, які виявили бажання утримувати тварин;

проводять роз’яснювальну роботу з населенням про гуманне поводження з тваринами;

мають право отримувати від органів державної влади та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації ними своїх статутних цілей і завдань.

Розділ 4. Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету та інших джерел фінансування, не заборонених діючим законодавством України.

Розділ 5. Очікувані результати виконання Програми

Виконання визначених Програмою заходів сприятиме:

зменшення безпритульних тварин на території Березанської територіальної громади;

підвищення рівня безпеки і комфортності життя людей;

забезпечення спокою і підвищення моральності серед населення;

покращення естетичного вигляду та епізоотичного стану території Березанської територіальної громади;

зниження витрат на протиепідемічні заходи і лікування;

зниження аварійності на дорогах;

підвищення іміджу території Березанської територіальної громади в результаті дотримання міжнародних стандартів поводження з домашніми тваринами.

Розділ 6. Виконавці Програми

Виконавцями Програми є:

Виконавчий комітет Березанської міської ради, фінансове управління Березанської міської ради, КП „Березанський комбінат комунальних підприємств Виконавчого комітету Березанської міської ради“.

Розділ 7. Координація та контроль за виконанням Програми

Контроль за реалізацією заходів, передбачених Програмою, здійснюється першим заступником міського голови. Головним координатором Програми є відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення виконавчого комітету Березанської міської ради.

Секретар міської ради

Сергій ГУРА